

TBMM İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de farklı cezaevlerinde yaşanan ağır hak ihlalleri, kişilerin yaşam hakkını ilgilendiren önemli bir boyut kazanmıştır. İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi'nin hasta mahpuslara ilişkin yaptığı açıklamaya göre, 2017 yılının başından Ağustos 2019'a kadar 39 hasta mahpus hapishanelerde yaşamını yitirmiştir. Yine İnsan Hakları Derneği'nin son açıklamasına göre, hapishanelerde 457'si ağır olmak üzere 1333 hasta mahpus bulunmaktadır.

Ülke çapında yaygınlaşan ve devletin de geniş kapsamlı önlemleri yürürlüğe koyduğu Covid 19 salgınının cezaevlerindeki mevcut riskleri artırdığı kuşkusuzdur. Nitekim bu süre zarfında hasta mahpusların yaşam koşulları giderek kötüleşmiştir.

Kamuoyu gündemine yansıyan çeşitli örnekler izah etmiş olduğumuz durumu teyit eder niteliktedir. 25 yıldır cezaevinde tutulan ve beş kez kalp krizi geçiren 83 yaşındaki ağır hasta mahpus Mehmet Emin Özkan, bugüne kadar 4 kez anjiyo olmuş; kalp, tansiyon, zehirli guatr, kemik erimesi, böbrek ve bağırsak bozuklukları, aşırı derecede kilo kaybı, duyma-görme eksikliği, hafıza kaybı gibi birçok sağlık sorunu yaşamaktadır. Sağlık durumu ağırlaşan Özkan sadece Mayıs ayında toplamda 6 kez hastaneye kaldırılmıştır.

Özkan, hem oldukça yaşlı hem de uzun süredir cezaevinin olağanüstü koşullarında yeme, içme giyinme, banyo, tıraş, wc vb. temel ihtiyaçlarını tek başına gideremediği için bakıma muhtaç durumdadır.

Diyarbakır Eğitim Araştırma Hastanesi'nin hakkında % 87 vücut fonksiyon kaybının bulunduğu dair “cezaevinde kalamaz” raporuna rağmen, İstanbul Adli Tıp Kurumu "cezaevinde kalabilir" raporu vermiştir. Bu konuda Cumhurbaşkanlığına, cezaevi yönetimine yapılan başvurular ve girişimler de olumlu bir sonuç vermemiştir.

Geçtiğimiz günlerde de sağlık durumunun kötüleşmesi üzerine hastaneye elleri önden kelepçeli olarak getirilmiş, ayakta durmakta zorlandığı gözlemlenmiştir. Tedavi esnasında da yatağa kelepçelendiği bilgisi aktarılmıştır.

Mehmet Emin Özkan’ın durumu son derece vahim olup derhal önlem alınmaz ise telafisi olanaksız zararların doğması an meselesidir. Devlet yurttaşın yaşam hakkını güvence altına almakla mükelleftir. Ancak Mehmet Emin Özkan ağır hastalıklarına, yaşamını cezaevinde tek başına idame ettirememesine, cezaevindeyken uygun tedavi koşulları sağlanmadığı gibi rutin ilaçları verilmemesine rağmen uzun süre cezaevinde tutulmuş olup uygun koşullarda bir hastaneye yatırılarak tedavi şansı elinden alınmıştır. Mehmet Emin Özkan’ın yürümekte dahi zorluk çektiği, yaşı ve hastalıklarının cezaevi koşullarında arttığı bilinmesine rağmen hala tahliye edilmemesi açık bir ihmalin göstergesidir. Bu kadar hastalığı ve ilerleyen yaşına rağmen Özkan’ın cezaevinde tutulmasında infaz ilkeleri açısından da kamusal bir yarar

olmadığı hususu izahtan varestedir. Acil bir önlem alınmazsa mevcut durumun yaşam hakkı ihlali ile neticelenmesi an meselesidir.

Bu nedenle derhal söz konusu cezaevi ile doğrudan iletişime geçilmeli, koşullar elverdiği ölçüde bir ziyaret gerçekleştirilmeli ve mahpusun içinde bulunduğu ağır hak ihlalinin sonlandırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmelidir. Meydana gelecek olası bir yaşam hakkı ihlalinin sorumlusu kuşkusuz idare ve yönetim olacaktır. Bu bahisle Komisyona başvuru zarureti hâsıdır. Konuya dair gerekli çalışmaların yürütülmesini ve neticeden tarafımın bilgilendirilmesi gereğini ilgilerinize sunarım. 28.05.2021